

SZERKESZTŐI IRODA  
és kiadóhivatal: Püsp. Lyc.  
nyomda. Küldemények ide  
intézendők.  
Mojelenik a lap minden  
szórán.

# GYULAFEHÉRVÁR

ELŐFIZETÉSI DÍJAK  
Egész évre 4 frt. Félévre 3  
frt. Negyedévre 1 frt.  
Egyes szám ára 8 kr.  
Hirdetési díjak: Egy négyszög  
centim. tér ára 4 kr. Négygö-  
tek minden hirdetés után 20 kr.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

## Az iparos tanoncok iskolája.

A kereskedelmi ministeriumban tartott szak-  
tanácskozások alkalmával ajelen volt s egytől-  
egyig gyakorlati iparférfiak egyhangu-  
lag kifejezték annak szükségességét, hogy az  
iparszakoktatás jelen rendszere gyökeresen  
átalakítsák.

Szterényi József iparfelügyelő a „Ma-  
gyarság” 1890. jan. 2-iki és 3-iki számában  
erre hivatkozva „Iparosaink oktatása” cím-  
mel egy igazán megszívlelendő cikket közöl.

Gyulafehérvár városa kereskedő és iparos  
város, eddig is főleg e két pályának köszön-  
hetten emelkedését s miként a jelekből ítélhetünk,  
legalább ez időszereint nincs is kilátása arra, hogy  
más eszközökkel mint pusztán a kereskedés-  
sel és iparral tarthassa fenn versenyképességét.

Az olyan jelenségek tehát, melyek városunk-  
nak életérdekeibe vágnak, felettünk érintetlenül  
el nem szállhatnak, hanem minden egyes polgár  
figyelmét le kell hogy kössék, mert öntudato-  
san kellvén városunk előhaladását szolgáljunk,  
minden olyan jelenséggel, eszmével és eredmén-  
nyel számot kell vetnünk, miből erőt merithetünk  
jövőnk fejlesztésére s városunk versenyképessé-  
gére.

A ki nem bír érzékkel arra, hogy figyel-  
mét, érdeklődését és munkálkodását az ilyen je-  
lenségek, eszmék és események lekössék és te-  
vékenységbe hozzák, az vagy csak saját énjé-  
nek érdekeit szolgálja, de nem a közjót is,  
vagy csak a szavakembere, de nem tartozik  
egy város azon számba vehető tényezői közé,  
kiknek lelke és tevékenysége élte a közjót s  
emeli oda, hol versenyképesen szállhat ki a  
síkra.

Ilyen közéletünk emelkedésébe vágó jelen-  
ségnek tartjuk mi az iparos szakoktatás minden  
legcsekélyebb mozzanatát is s ezért érdekel  
minket a Szterényi cikke, melylyel egész ter-  
jedelmében solidaritást vallunk, mivel, hogy annak  
eszméi rég meggyőződésünkkel érlelődtek.

Ez a cikk az iparszakoktatás lényegé-  
ben legfontosabbágának — alapjának tart-  
ja a tanonciskolát. És ezt azzal indokol-

ja, hogy az ipar emelkedésének egyik feltétele az  
iparos osztály műveltsége, már pedig nálunk ép-  
pen az iparos élet fejletlen műveltségi viszonyai  
miatt ma még a jobb módú szülőknek derogál  
gyermekük számára hivatásszerűleg választani  
az iparos pályát s így ezt csak a tanulni nem  
akaró vagy egészen tehetségrelen gyermekek  
asylumául tekintik, vagy pedig olyan menedék-  
helynek, hol a „miserable” megélhető hely-  
zetet teremthet iskolázatlan gyermekei részére.

Mivel azonban a „miserable” sok jeles  
tehetséget tartalmaz lehetséges a népoktatás kellő  
kifejlesztése mellett az alsófokú iparos tanonc-isko-  
lákban leendő iparosainknak műveltségi színvo-  
nalát oda emelni, hogy lassankint a társadalom  
az iparos állást sem fogja kicsinyelni.

Csak, hogy ezt a célt az ipariskolák mos-  
tani szervezetével nem fogják elérni, mondja  
tovább a cikk s a hibát abban találja fel, 1) hogy  
a népiskolai törvényt még ma sem vitték  
keresztül, mert még ma is szűfekt kevés  
azon 12 éves tanoncok száma, kik a nép-  
iskola megfelelő osztályait elvégezték volna  
s így a kellő alappal lépne a tanonciskolák-  
ba, minek következménye, hogy az iparos ta-  
nóciskolák a népiskolák teendőit végzik és sa-  
ját feladatukat nem teljesíthetik, 2) hogy a kultus-  
ministerium rendelkezik a tanonciskolákkal s  
nem a kereskedelmi ministerium, melynek ter-  
mészetes hivatása iparos osztályt nevelni és ipart  
teremteni, mert az ipariskolák nem annyira  
kultur, mint szakintézmények, melyeknek legel-  
sősorban szakműveltség adása a feladata.  
Ennek alapján nem találja helyesnek azt sem,  
hogy ezen iskolák a megyei tanfelügyelők és  
nem az iparfelügyelők közvetlen felügyelete alatt  
állanak, mert eltekintve, hogy az előbbieknél más-  
oldalu elfoglaltságuk miatt kevés gondot fordít-  
hatnak rájuk, az utóbbiak állásuknál fogva is  
inkább hivatottak a teendők végzésére, mert hi-  
szen egész életük kapcsolatos az iparos osztály  
érdekeivel, velők naponként érintkezésben van-  
nak s legszebb kötelességük és hivatásuk az ipa-  
ros osztály nevelése.

És ezt még a felügyelet szempontjából is igényli  
a cikk, mert szerinte a mindennapi életből tudjuk,

hogy mily gyatra módon gyakorolják az elsőfoku ipar-  
hatóságok a felügyeletet.

Közvetlenül egyáltalában a legtrikább esetben. Ha-  
nem az iparhatósági megbízottak. Ez egy intézmény,  
művelt iparos elemre építve nagy gyakorlati  
fontossággal. De a gyakorlati életből tudjuk, hogy  
mivé lett ez a különben helyes intézmény a mi iparos-  
ságunk tulnyomó részének kezében.

Semmire! Az iparosok egy meglévő rosznak tekin-  
tik. Az érdeklődés iránta a képzelhető legcsekélyebb.  
Ott, hol személyes vagy pártédek nem irányítják a  
mozgalmakat, alig szavaz annyi iparos, a hány megbízott  
választandó. Azután ne feledjék, hogy nem is rendelke-  
zünk azzal a művelt iparossággal, a melyekhez megki-  
vántatik. Innen van azután, hogy nagyon gyakran oly  
iparhatósági megbízottak gyakorolják a felügyeletet a  
tanonciskolák fölött, kik maguk iskolát nem látogattak  
soha, vagy legalább is nem bírnak oly műveltséggel,  
mely feltétlenül kívántatik egy iskola, oktatási rendszer  
megbírására, úgy, hogy minden felügyeletük tényleg  
csak arra hivatkozik, hogy melyik tanonc hiányzik az  
iskolából. Ennek a mesterét ezután följelentik az első-  
foku iparhatóságnak, mely megbírságolja mestert.

Végül a cikk minket érdeklőleg még a  
vallás tanításának szükségességét emeli ki így  
indokolván:

Korunk egy nagy igen nagy bűne, a vallás er-  
kölesi nevelés elhanyagolása. Az természetes, hogy a tu-  
dományok és műveltség terjedésével mindinkább leszor-  
ul a bizottizmus, a közép-kornak ez a hírnöke. És ez  
helyes is, de az már nem lehet helyes, hogy ifjúságunk  
tulnyomó része kirugja maga alól a vallás-erkölesi ala-  
pot, s a nélkül, hogy bírálatára kvalifikált volna, való-  
ságos atheista elveket vall. Vallásra a legműveltebb nép-  
nek is szükségük van; a nélkül nincs erkölcs. És ha  
számtalan a panasza ifjúságunk erkölestelen volta fölött  
annak okát a vallás-erkölesi nevelésben látjuk. E ne-  
velésre a társadalom egyetlen osztályának sincs nagyobb  
szüksége, mint az iparosnak. Epen ezért nem elég az  
ipartörvény 83 szakaszának az az intézkedése, hogy „a  
mennyyiben a hitfelekezetek a tanoncok vallási ta-  
nításáról gondoskodnak: a fentebbi órákon felül (t.  
i. tanórák) vasárnaponként egy óra vallás tanításra is  
fordítható”, — hanem a helyébe oly intézkedésnek  
kell lépnie, hogy a hitfelekezetek tartoznak gondos-  
kodni a tanoncok vallás tanításáról, mely célra he-  
tenként egy óra fordítandó. Erre nagy szükségünk van  
az iparos-tanoncoknak, kik erkölesi tekintetben nagyon  
súlyos állapotban vannak. De ezzel tartoznak a hitfe-  
lekezetek önmaguknak is.

A „Magyarság” cikke az iparostanonc  
iskoláinak szervezet hibáiból csak is ennyire  
terjeszkedett ki. Sajnos, hogy mi ennyivel be-

## TÁRCZA.

### „Éden” színház Budapesten.

Akár mily mértékben fejlődjék Budapest — roha-  
mosan vagy lassan — be kell következni annak, hogy  
egy fényes nagyszabású téli mulató helye legyen. Ez a  
mulató hely lehet cosmopolita jellegű, lehet magyaros  
jellegű; az üzleti tekintetből mind egyforma tekintet  
alá fog esni. Sikertülni fog mindenképen, mert a mai  
korszakban benne él ennek a csirája.

De ami az üzletnek mindegy, az tán nekünk ma-  
gyarul gondolkodóknak még sem egészen mindegy, s  
most, a mikor a negyedik színházat elhamvasztotta a  
tűz semmi kétségünk nem támadhat az iránt, hogy egy  
negyedik színház fog sikertülni, még pedig nem egyszé-  
rű, hanem terjedelmes alakban.

Az idő olyan vajudónak látszik, hogy talán ikre-  
reket várhatunk egy nagy orpheum és egy német Vau-  
deville-színház alakjában.

Hogy milyen jövő várhat rájuk Magyarország met-  
ropolisában, annak én se jó, se rossz próféta lenni  
nem akarok, mert a mint már mondtam, a korszakban  
benne él a csirája.

Ennek az ikertestvér ideának a megvalósulása nek-  
ünk csak annyit fog ártani, mint a mennyit az álta-  
lam tervbe vett „Éden” színház eszméjének megvalósu-  
lása amannak árthat, ennyi az egész, a miért én az  
„Éden”-színház eszméjét kipattantottam Magyarország  
közönsége és a közvélemény elé; ha elejtetik az eszme  
valószínű, hogy a másik kettő megvalósul, de ha felka-  
roltatik, megvalósítom az „Éden”-színházat úgy, hogy  
ki lesz kerekítve Budapesten a színházkérdés kerek 50  
esztendőre.

Az „Éden”-színház eszméjét illetékes helyeken  
nagyjából már megismertettém, ezuttal annak üzletszerű  
oldalát van szerencsém megvilágítani addig is az aláb-  
biakban, míg az eszme egy lépéssel előbbre fog haladni.

E színháznak üzleti része biztos alapra fektethető  
akkor, ha nagyszabású alkotásánál fogva minden szín-  
házi vállalat fölő fog emelkedni.

Nem úgy értendő ez, hogy fényben és pompában  
uszszék ott minden, hanem úgy, hogy az alijában vé-  
ve mint vállalat olyan legyen, hogy se magánosok, se  
más vállalkozók könnyű szerrel annak concurrentiát ne  
csinálhassanak.

Tőkebefektetés nélkül ez el nem érhető, nagy tö-  
ke nélkül azt a vállalatot megkezdeni hiában való fá-  
radság volna.

Az általam ezélt „Éden”-színház eszméje ott kez-  
dődik, a hol a vállalat megfelel a nagyszabásúnak. Egy  
bizonyos határon túl lehet azt fokozni, hogy nagyszé-  
rűbb legyen; de ha csak egy kis foka látszanék a kis-  
szabásúnak, akkor el kell ejteni az eszmét végképpen  
mint nem életrevalót.

Az „Éden”-színház consortiumának anyagi ereje  
fogja megmérni azt, ha valjón hol kezdődik a vállalat  
nagyszabású.

Kiindulásakor ezt kell irányadónl venni, különben  
ha nagy tökére szükség nem volna, e vállalatot egy  
magános ember vehetné a kezébe.

E vállalat tökéjének kérdése két lényeges kérdés-  
sen fog megfordulni. Ha elsőrangú helyen fog fölállítani  
vagy ha másodrendű helyen fog elhelyeztetni, mindkét  
helyen megfelelhet az a nagyszabásúnak avval a külön-  
bözettel, hogy a milyen arányban fog emelkedni az el-  
sőrendű helyen való építési költségek több kiadása, ép  
oly mértékben fog emelkedni az épület üzleti értéke.

Igy viszont csökkenni fog ennek anyagi értéke üz-  
leti szempontokból, ha a vállalat másodrangú helyen fog-  
ja elhelyezni az „Éden”-színházat. Ez azonban nem áll  
utjában annak, hogy az elsőrendű helyen, nemkülönben  
a másodrendű helyen az „Éden”-színház nagyszabású-  
gából veszítsen, vagy hogy az azért egyformán nagyszé-  
rű lehessen mindkét helyen.

Az „Éden”-színház üzleti célokkal összekötött váll-  
alat lesz, a mely a befektetett tőke arányában részvénye-  
seinek kielégítő hasznot fog hajtani, s e mellett a váll-  
alat üzlete körülkarolja az „Éden”-színházat, azt a szin-

házat, a mely a vállalat üzleti forrásaihoz hódítja a kö-  
zönséget. Itt felmerül az a kérdés, hogy mi módon? Ezt  
azonban nem tartom most szükségesnek fölteni. A ki  
külföldön járt, az megtalálhatta minden ország főváro-  
sában a színházi üzleteket, s hol csak ilyennek vannak  
a legsilányabb orpheumoktól és tingeltangelektől kezdve  
mind prosperálnak. Prosperálnak olyan mértékben, mind  
a milyen mértékben a tőkebefektetéstől várni lehet. Men-  
jünk bárhová, azt fogjuk találni, hogy az üzleti céllal  
egybekötött ilyen vállalatok naponta nagyobb tért hó-  
dítanak ellibáztatlanul; s ez az oka, hogy mielőtt nál-  
unk Budapesten ezen biztosra vett vállalatot mások lé-  
tesítenék, nekem, ha egyebet nem is, de legalább is ki-  
sérletet kell tennem egy ilyennek létesítésére. Különben  
egy évi mulasztás elég lesz rá, hogy idegen pénzzel, ide-  
gen emberek, idegen izléssel, idegenszerű eszközökkel  
létesítik ezt a vállalatot a mely vállalat ellibáztatlanul  
sikertülni fog.

Az idegenek megpróbálkoznak egy Vaudeville szin-  
ház létesítésével, a melyben idegen nyelven előadások  
fognak tartatni.

Az idegenek egy moustre-orpheumot óhajtanak lé-  
tesíteni egy üzlettel összekötött módon. Ennek létesíté-  
se oly előrehaladt stádiumban van, hogy már csak idő  
kérdése.

Az „Éden”-színház lenne hivatva arra, hogy mind  
e kérdéseket ellensúlyozza, s hogy ellensúlyozhassa  
nagyszabású alapra kell azt fektetni.

Ez által nincs föltételezve az, hogy ugyanazon mó-  
dot alkalmazzuk, a mit a külföldiek, s hogy ép  
olyan eszközökkel vagyis idegen eszközökkel cseréljük  
föl vállalatunkat vagy művészetünket, hanem az, hogy  
saját eredeti intenciónk érvényesüljön abban, s legyen  
az minden ízében a magyar fővárosához méltó s hivatá-  
sát magyar irányban betöltő intézmény.

Azért hibásan tennék azt, ha egy minden ízében  
cosmopolita irányú üzletet feladnánk nemzeties inten-  
ciókat, ha az, az üzleti ezélt biztosítaná is látszólag,  
mert ez nemcsak, hogy nem lehet célnak, hanem az  
olyan üzletet csakugyan át kell engednünk az idege-  
neknek, a kik e téren nálunk gyakorlottabbak.

nem érhetjük s ha már javításukról van szó, lapunk következő számában elmondjuk tapasztalat alapján szerzett nézeteinket a dolog más oldaláról is.

### Andrási István

apát és székesegyházi kanonok

Az új évben már másodszor jut számunkra az a szomorú kötelesség, hogy közéletünk jeleségeit elhunytairól tegyünk jelentést. Szomorú kötelesség ez, mert habár az élet nyilatkozó törvényei szerint elvontunk is készülvén a megboldogult közelebbi kimúlására, de közügyeink benne egy folyton kiváló érdeklődést tanúsító és áldozatkész munkást, szegényeink és árváink bőkezű vigasztalót, az irodalmi és tudományos törekvések lelkes pártfogót, a társadalom tisztá lelki, egyenes jellemű, békés, mindenkit szeretve tisztelő tagot s az erdélyi egyházmegye az egyházas, jámbor életnek mintaképét veszítette benne. Az ilyen jellemek elvesztése még akkor is fájdalmas, ha a annyian volnánk, hogy a veszteség észre vehető nem volna: milyen fájdalmas pedig akkor, ha a mi kevés számot tevő társadalmunknak dől ki egy-egy ilyen tagja!

Andrási István 1802 nov. 25-én az udvarhelyi megyei Lővétén született. Tanulmányait az udvarhelyi rkath. főgymnasiumban és a fehérvári papnöveldeben végezte. 1827 szept. 10-én Négyesy báró Szepesi Ignác akkori erdélyi püspök pappá szentelte. Kezdetben Maros-Vásárhelyi segédlelkész volt, honnan 1828-ban a bécsi felsőbb papnöveldebe küldetett, 1829-ben vele ismét mint marosvásárhelyi segédlelkész és gymn. tanárral találkoztunk. 1832-ben már mint a helybeli papnövelde igazgatója, tanulmányi felügyelője és tanára szerepel, melyet csekély egy évi megszakítással (1833-ban) 1848-ig töltött be. Ezen időszak alatt 1836-ban nevezetett ki szent- szék ülnökévé és 1840-ben a „Batthyáneum” nevű egyházmegyei könyvtár gondnokává és az egyházmegyei számvevőszék tagjává. 1848 és 1849-ben Budán és Bécsben a csillagászatot tanulmányozta honnan visszatérve most már mint a Batthyáni intézet igazgatója újra elfoglalta a papnöveldeben tanári székét. 1851-ben előbbi állásai mellett még csillagászkanonokká nevezetett ki.

Az általam célba vett „Eden”-színház nem lesz követője az orpheumoknak, hanem ellenlábasa, nem lesz concurrens a komoly színházainknak, hanem kiegészítője lesz annak, a mi a komoly színházak, concert-termek és az ezektől messze eső orpheumok és tingeltangelek közé beékelődik, betöltése lesz egy nagy hézagnak, ahova Vaudeville és az orpheumféle két vállalat beékelődni kíván.

A szini irodalom és zeneirodalom njabb termékei a szavaló és ének-művészet, a tánc és látványosság fogják felváltani egymást.

Az „Eden”-színház üzleti vállalata ezt a művészeti eszközt fogják felhasználni mint vonzerőt, ezen művészeti eszköz körül kell csoportosulnia mindennek, a mi a mulatságra, szórakozásra szolgál.

Az „Eden”-színházban eltöltött néhány óra a látogató közönséget a legkielégítőbb kedvességekkel fogja elárasztani. Egységes látványosság lesz az egészben véve és látványosság lesz az részleteiben.

Az üzleti része az „Eden”-színháznak felőle magába sok üzleti ágat. Maga a színház, mint egyik fő vonzerő, ez üzleteket egy csoportosítja maga körül, hogy ez által mindegyik üzleti ág biztosítva lesz.

Ezeknek egysége administrációjában fog összpontosulni az anyagi siker, mert az „Eden”-színház minden legkisebb helye és tere értékesíthető lesz.

Ennek mikéntje későbbi feladat tárgya, azaz a részletek tárgya lesz.

A találmányosság fogja azt megoldani.

Ujabb időben a gyakori színházegések és bosszu tapasztalás megintott már minket arra is, hogy egy színház tűzbiztonsága és sánpadjaink berendezése mily fontosságot képeznek. Az övrendszabályok és az építési szabályokhoz kötött feltételek miatt oly színházak építetnek manapság, hogy ha minden követelményeknek eleget tenni óhajtnának, egy oly tökélet képez a színházakban maga a színpadi berendezés, a mely mitsem jövedelmez és pénzt emészt.

Az „Eden”-színház e tekintetben oly újítás alapján fog berendeztetni, a mely 100,000 frt vagy még több különbözetet fog tenni, ami e vállalatnak előnyére fog válni.

Nagy vonásokban előadtam az „Eden”-színház alapelméletét. Rbből látható, hogy e vállalat se kisszerűség nem föltételez, hanem hogy ez nagy szabású igényeket támaszt minden tekintetben.

A pénzbefektetésekben, az eszme keresztülvitelében és annak leendő szervezésében és vezetésében. Ha az eszme életrevalósága bizalomra fog találni, egy consortium megalakulása küszöbén állunk, de közel állunk ahhoz is, hogy idegen vállalatok más természetű intézményt létesítsenek.

P. Odry Lehel.

1853-ban az iskolás, 1854-ben a mester, 1860-ban az örkanonoki székre léptették elő. 1861-ben tanári állásáról lemondott s 1864-ben az egyházmegyei névtárak előbbi állásain kívül mint éneklő kanonokot s az egyházmegyei alapok gondnokát tüntetik fel. 1866-ban a gyermeknostoni ez. apátságot nyerte meg s a hetvenes évek második felében olvasó kanonokká léptették elő.

E zimeket egész haláláig viselte. A nagyprépostsággal kétszer is kinálták meg az intéző körök, de arra hajlandóságot soha sem mutatott. Szerény mérsékelt életet élt s minden erejét kötelességeinek teljesítésére s emberbaráti érzelmeinek ápolására és tanúsítására fordította.

Innen van, hogy habár a szegényekre hetenként nagyobb összeget fordított, habár a jótékony célokra szolgáló gyűjtések alkalmával mindig jelentékenyebb összeget adott s habár a városunkban keletkezett társulatokból soha ki nem vonta magát: mégis jelentékeny azon összeg, mit alapítványokra fordíthatott.

Igy Lővétén egyházközségének templomi és iskolai célokra 4800 frtot, a papnövendékek segélyezési és más alapjára 3300 frtot; az aggpapok s az itteni apáca zárda kórházának alapjaira 600 frtot, az udvarhelyszéki templomok szükségleteinek fedezésére 2000 frtot, a székesegyház alapjához és votivalis misékre 1200 frtot, az egyházmegye részére évenként szerkesztendő vezérvényv alapjára 1000 frtot, a városi kórház építésére 200 frtot és az általa lakott káptalani ház fenntartási alapjára 200 frt. Ezek azok az alapok, melyeket az általa letettékből birtelenben előszámlálni tudunk s csak ezeknek az összege is már 13300 frtra rug. Hagyatéka szintén jelentékeny lesz s végrendeletében annak felét az apácák ággházának hagyta s felét az erdélyi püspök szabad rendelkezésére bízta.

A boldogult maga vezérszerepet sehol sem szeretett játszani, s főleg a város közügyeiben való nyilvános részvételre nem volt bírható, de a helyi ügy társadalmi mint irodalmi és tudományos mozgalmakat részint anyagilag, részint mun. kálkodásával, részint mindkettővel hathatósan támogatta. Így, hogy többet ne említsünk az erdélyi rom. kath. irodalmi társulatnak többször jelentékeny összegeket juttatott s ennek cége alatt írta meg „Néhány szó egy fiatal barátomhoz” című művét s azt saját költségén 1000 példányban kinyomatván az egészét a társulatnak adományozta s aztán, hogy ismerőseinek tisztelet példányt küldhessen attól ujjal a bolti áron megvásárolta. Ez neki ugy 6-7 száz forintjába kerülhetett. Még fiatalabb éveiben írta meg a „Keresztény tudomány” című s akkor feltűnést keltett népszerű munkáját.

Emberbaráti érzelmeit eléggé jellemzi az, hogy nem tudott addig nyugodni, míg ismerősei között a torzalkodókat ki nem bekította. Felkereste őket külön-külön, szívükre beszélt, argumentált s addig fáradott, míg felei bekejjebbot nyújtottak egymásnak. És nem hiszszük, hogy akadna ember, kit ő mint haragosát hagyott volna hátra. Nyugodjék békességben!

## IRODALOM.

\* **„Magyar Szemle”** című társadalmi és szépirodalmi folyóiratot, melyet Rüdnyánszky Gyula szerkeszt, gazdag és magvas tartalmánál fogva melegen ajánljuk közönségünk figyelmébe.

\* **Technológiai Lapok**, műszaki és ipari folyóirat. Szerkeszti és kiadja Táborosky Otto a m. kir. techn. iparmúzeum igazgatója. A 24-ik szám cikkei a következők: Az első évfolyam végén, a „Progress” gabona koptató és tisztító gép. A kisiparos erőgépei. Electromos vízszíjelő. A párisi kiállításról a koesiipar. Apróbb közleményei is rendkívül érdekesek. A füzet 30 szép ábra díszíti. Mindazokat, a kik műszaki és ipari ismeretek és tevékenység iránt érdeklődnek, ismételve kérjük, hogy a „Technológiai Lapok” fenntartásához és gyarapodásához tevékenyen hozzájárulnak és ezen folyóiratnak minél több szerzeszenek.

## NAPI HIREK.

Gyulafehérvár, január 8.

— **Jótékonyág.** Püspök Ur ő Nagyméltósága az iszlói főkegyház oltárának készítésére 255 frtot az iskola és kántortanítói lakra többet mint 1000 frtot — továbbá a nagyszabeni Terézvárház növendékeinek karácsonyfára 30 frtot kegyeskedett küldeni.

— **Kinevezés a katonai felülvizsgáló bizottságba.** A m. kir. honvéd kerületi parancsnokság a gyulafehérvári állandó vegyes felülvizsgáló bizottságba az 1890-ik évfolyamára honvéd képviselő gyanánt Zlamál Gusztáv ezredest a 21-ik honvéd gyalog feldandár parancsnokát rendelte ki.

— **Andrási István** apátkanonokot tisztelői és ismerősei f. hó 7-én délután nagy részvétellel kísérték örök nyugalomra a rom. kath. sírkertbe. A szertartást a halottas háznál Püspök ur ő nma. a temetőben pedig Dr. Barts Ferencz nagyprépost végezte a papnövendékek dalárdájának segédkezése mellett.

— **Jótékonyág.** Fuchs Dávid helyi kereskedő városunk polgármesteréhez a szegények részére 10 frtot küldött be, miért neki polgármesterünk köszönetet nyilvánítt s az összeget a szegények között kiosztotta.

— **A mi EMKE mulatságunk.** Folyó hó 6-án az EMKE városi fiók körének női választmányából többen összejöttek a városi nagy termében s erős akarrattal elhatározták, hogy minden követ megmozdítanak a február 1-én tartandó estély sikerülésére. Már pedig a mit a nők erősen akarnak, az hogy ne sikerülne? Felhívjuk a választmány jelen nem volt tagjait is, hogy ahhoz az erős akarathoz ők is szíveskedjenek csatlakozni.

— **Uj év napján** az unnepeles szent miséje, a helybeli székesegyházban, Püspök ur ő Nagyméltósága végezte, mely alatt a papnövendékek énekkara emelte a hívek buzgóságát összhangzó melodiáival. Mise után a keblbi papság, tanári kar és a papnövendékek Ns. Barts Ferencz nagyprépost vezetése alatt a püspöki nagyterembe vonultak, hol a megjelentek nevében a nagyprépost ur üdvözölte Püspök ur ő Nagyméltóságát az új év alkalmából, kegyesen fogadta a tiszteletet, s választmány megemlékezett arról, hogy a múlt év örömeit nem egy szomorúság zavarta meg, a halál sorainkból többeket elragadott, azért igyekezzünk ez évben és ezután arra, hogy az Urnak termékeny gyümölcsfái legyünk, hogy életcézünkkel biztosan elérhessük. Az emelkedett hangú beszédet lelkes éljenzés követte s a tiszteletnek legszebb nyilváníttása után a menet eltávozott. Mire Püspök ur ő Nagyméltósága a különféle más testületek üdvözlését fogadta.

— **A polgári kaszinó** f. hó 5-én közgyűlést tartott. Elnök előterjesztvén az 1889-ik évi számadásokat, azokat a megelőző választmányi ülés megvizsgálása alapján elfogadásra ajánlja annál is inkább, mert a megvizsgálásban a választmányon kívül álló tagok is részt vettek s ez a revidáló bizottság a számadásokat az okmányokkal egyezőknek s rendezesen vezetetteknek találta. E szerint bevétel volt 972 frt 96 kr. a kiadás tett 909 frt 8 kr. minél fogva 92 frt 88 kr. készpénz maradék mutatkozott. A közgyűlés ezen előterjesztésre a tisztikart a további felelőség alól felmentette. Erre aztán elnök a tisztikar és választmány nevében, miután megbízatása ideje lejárt, megköszönte a bizalmat, melyet az egyetlet megtisztelte s a tisztis és választmányi állásokat a közgyűlés kezébe vissza helyezte. A közgyűlés Zsakó István, Dr. Mohay Sándor és Dr. Elekes Viktor mint a kändiláló bizottság tagjainak ajánlatára közfelkiáltással megválasztotta: elnöknek Novák Ferenczet, igazgatónak Dr. Elekes Viktort, pénz- és könyvtárnoknak Kastaly Gyulát, gazdának Avéd Jákót, titkárnak Dr. Mayer Odónt, a választmányba pedig a régiek mellé Halász Jakab és Tribusz Gusztáv helyére Páll István és Pátrovits Ferencz tagokat. Végül a közgyűlés örömdetes tudomásul vette, hogy az EMKE helyi köre a kaszinó könyvtára javára mulatságot rendez, de más oldalról Halász Jakab kir. közjegyző elhunytát fájdalmának és részvételének jegyzőkönyvi kifejezésével vette tudomásul.

— **Az influenza** hozzánk is megérkezett s habár erősen nem háborgatja a lakosságot, mégis talál egyesekre főleg a műveltebb osztályon, kiket megkocozzon. Legnagyobb mértékben a papnöveldebe fészkelte be magát s úgy az előljárókat mint a növendékek igen nagy részét ágyba verte, de a katonaság között is nagyon hódít.

— **Ujévi üdvözet.** Br. Kemény Kálmán főispán először az idén fogadta hivatalosan a tisztelgők üdvözlését. A vármegyei és a kir. tisztviselők nagyobb részében Csató János alispán mondott beszédet. Megelőzőleg az alispánnál volt tisztelgés, mely alkalommal Török Bertalan szoltott az új tisztikar részéről. A főispánnál és alispánnál tisztelget továbbá Kovács Gyula vezetése alatt a városi tanács és képviselő, az egyházak lelkeséi, a főtanoda tanári kara a m. kir. pénzügyigazgatóság és számos kir. tisztviselő. A város polgármesterét szintén számosan üdvözölték, a tanács és a képviselők érzelmeit dr. Jenői Elek tisztis ügyész fejezte ki.

— **Alsófehérmegyei hírek.** A megyeiitanító egyesületnek közgyűlése volt Gáspár János kir. tanácsos tanfelügyelő elnöklété alatt m. é. decz. 19-én, melyen a polgári leányiskola dalkara énekelt, Sebestyén Sándor titkár felolvasta jelentését kiemelve a nagyenyedi és Gyulafehérvári fiókkörök működését, majd Dr. Vinkler Albert tartott kísérletekkel összekötött előadást a fogak betegségeiről s Oszvath János ismertette egy osztály előtt a „Z” betűt. Ezután Nagy Lajos olvasta fel „Jellemképzés és nevelés vezéreesszmei” című dolgozatát és megválasztotta a közgyűlés elnökét örökös tiszteletbeli elnöknek. Végül megválasztotta a közgyűlés a tisztikart és Munkácsihoz ment bankettezni. — A balázsfalvi nők a szegény gyermekek ruházatára gyűjtést rendeztek s fáradsátlanságuknak sikertült 121 frt 50 kr. összegyűjtteni s 12 gyermek számára teljes ruházatot, mások részére csekélyebb, de hasznos ajándékokat rakni a 23-ikán kivilágított karácsonyfára, melyben még Simonffy Alajos főszolgabíró vezetése alatt dec. 22-én jól sikerült szini előadás is járult jövedelmével. Az ilyen szép dolgok Balázsfalván sikerülhetnek, de hát Gyulafehérvárt mennyire sikerülhetnének. — Nagyenyeden Miklósi jó színtársulata ojerettezik a részben egészséges részben influenzás publikumnak néha influenzáson s néha jobban is a hogy az idők járasa engedli. — Az italmérés is jogot pedig ama város 21400 frt kaptat meg s kezelés végett a gyulafehérvárihoz hasonló módon átadta alvinczi Gültek Mórnek és fiának.

— **A tályval ág. hitv. év. egyház** roska-dozó templomának helyreállítására gyűjtést rendezett, minthogy ő a maga erején nem képes ezt végrehajtani. A renoválást f. évi okt. 31-ig akarná befejezni, mert akkor ünnepli meg a templom építésének 100-dik év.

fordulóját. Ezen egyház kebelében született és ezen templomban kereszteltetett meg Kossuth Lajos. Felhívjuk erre közönségünk jótevékenységét.

**„Képes Családi Lapok“** szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap már tizenegy év óta kitűző hazafias lelkesedéssel és kitartással nemzeti irodalmunk bástyáján; már tizenegy év óta lobogtatja a nemzeti művelődésnek s izlés nemesítésnek a zászlaját s most is, a midőn Brankovics György jeles szerkesztése mellett már tizenkettedik évfolyamába lép a legelőkelőbb, a legkitűnőbb írók és írók műveivel indul — a nemzetiségünket még mindig fenyegető s hazánkat sáska rajként előzőlő német szépirodalmi lapok elleni hadjáratra. A „Képes Családi Lapok“ munkatársai: Jókai Mór, Tólnay Lajos, Mikszáth Kálmán, Dalmady Győző, Temérdek (Jeszemsky Dániel), Lauka Gusztáv, Brankovics György, Rudnyánszky Gyula Pósa Lajos, Prém József, Dr. Sziklay János, Palágyi Lajos, Incezy László, Muray Károly, Mézy Károly, Petri Mór, Dr. Roditzky Jenő, Benitzky Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliflay Benitzky Irma, Hevesiné Sikor Margit, Fanghné Gyujtó Izabella, Gaál Karolin, Karlovsky Ida, Harmath Lujza stb. — Vajjon ki cserélné fel ez előkelő szellemű kamatok termékeit a külföld műveivel! Magyar ember bizonyára nem! S a magyar nő — még kevésbé. — A „Képes Családi Lapok az összes szépirodalmi lapok között a legelőkelőbb s legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden val fajtát felöleli; képei a leghíresebb festők műveit mutatják be; „Hölgyek Lapja“ című divat melléklete a legújabb divat képeket hozza, s a nevelés az egészség, a gazdaság, a kertészet s a konyha terén nincs oly kérdés, a melyet ne tárgyalna. „Regény melléklete“ három—négy eredeti regénnyel ajándékozza meg évenként előfizetőit. — „Zöldborítéka“ telve van mulattató apróságokkal s talányokkal, melyeknek megfejtői értékes jutalmakat kapnak. — S a „Képes Családi Lapok“ daczára sokoldalúságának, még is bátran kezébe adhatók a család minden rendű és korú tagjának; daczára gazdag tartalmának még is a legelőkelőbb szépirodalmi képes heti lap. Előfizetési ára a „Hölgyek Lapjával“ s a „Regény melléklettel“ együtt egész évre 6 frt. — félévre 3 frt. negyedévre 1 frt. 50 kr. o. é. s a kiadó hivatal (Budapest, nagy korona utca, 20. szám) melyhez az előfizetések legezésértibben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatószámokkal. —

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Ávéd Jákó.**  
Segédszerkesztő: **Zlamal Ágoston.**

Kiadók: Papp és Ferdinánd.

**Nyilttér\*)**

**Farbige Seidenstoffe von 60 kr.**  
bis fl. 7,65 per Meter — glatt und gemustert (ca. 2500 versch. Farben und Dessins) — vers. roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Dépót G. HENNEBERG (K. u. K. Hoflieferant), Zúrich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

\*) E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal el a — Szer.

**H i r d e t é s e k.**

Sz. 1222—1889. tkvi.

7 1—1

**Arverési hirdetményi kivonat.**

A vizaknai kir. járásbírósi telegkönyvi hatósága közhírré teszi, hogy a n.-szabeni ált. takarékpénztár végrehajtónak — kisludasi Brenner János s neje Adami Mária végreh. szenedők elleni 15 frt 75 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végreh. ügyében a vizaknai kir. járásbírósi területén, Kis-Lúdas a község határán fekvő a kisludasi 48. stíjkyben A + 1. 3—11. rdsz. a felvett ingatlanokra az árverést 509 frt. kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1890 évi mártius hó 8 ik napján** délelőtt 10 órakor Kis-Lúdas községében megártandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alul is eladatni fog. —

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 3333. 1881. sz. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerri elismervényt átszolgáltattani. —

A kir. járásbírósi telegkönyvi hatóságától. —  
Vizaknán 1889. évi december hó 15-ik napján. —  
A kivonat hitelűl:  
Reicher Gábor kiadó.

Sz. 1600—1889. tkvi.

8. 1—1.

**Arverési hirdetményi kivonat.**

A vizaknai kir. járásbírósi telegkönyvi hatósága közhírré teszi, hogy n.-szabeni lakos Schenker György — végrehajtónak — vizaknai lakos Pópa Dumitru — végreh. szenedők elleni 169 frt 65 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végreh. ügyében a vizaknai kir. járásbírósi területén, Vizakna város határán fekvő a vizaknai 262. stíjkyben A + 1 27. rdsz. a felvett ingatlanok 1/2. részére az árverést 898 frt. kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1890 évi mártius hó 12-ik napján** délelőtt 9 órakor a keblti tkvi. hivatalban megártandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alul is eladatni fog. —

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 3333. 1881. sz. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerri elismervényt átszolgáltattani. —

A kir. járásbírósi telegkönyvi hatóságától. —  
Vizaknán 1889 évi december hó 21-ik napján. —  
A kivonat hitelűl:  
Reicher Gábor kiadó.

Sz. 1606—1889. tkvi.

9. 1—1

**Arverési hirdetményi kivonat.**

A vizaknai kir. járásbírósi telegkönyvi hatósága közhírré teszi, hogy a n.-szabeni ált. takarékpénztár végrehajtónak — Obás Isaila s neje buzdi lakosok végrehajtást szenedők elleni 31 frt. 50 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végreh. ügyében a vizaknai kir. járásbírósi területén, Buzd község határán fekvő a buzdi 72. stíjkyben A + 2—18. rend., és a 319. stíjkyben A + 1. rdsz. alatt felvett ingatlanokra az árverést 1086 frt. kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1890 évi mártius hó 14-ik napján** délelőtt 9 órakor Buzd községében megártandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alul is eladatni fog. —

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 3333. 1881. sz. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerri elismervényt átszolgáltattani. —

A kir. járásbírósi telegkönyvi hatóságától. —  
Vizaknán, 1889. évi december hó 21-ik napján. —  
A kivonat hitelűl:  
Reicher Gábor, kiadó.

Sz. 1649—1889. tkvi.

10. 1—1.

**Arverési hirdetményi kivonat.**

A vizaknai kir. járásbírósi telegkönyvi hatósága közhírré teszi, hogy a „n.-szabeni általános takarékpénztár“ — végrehajtónak — vizaknai Lungu Savu és neje hagyatéka végreh. szenedők elleni 28 frt. tőkekövetelés és járuléki iránti végreh. ügyében a vizaknai kir. járásbírósi területén Vizakna város határán fekvő a vizaknai 279. stíjkyben A + 2. 3. és 5—14. rdszámú; és a 98. stíjkyben A + 25. rdsz. a felvett ingatlanokra az árverést 835 frt. kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1890 évi mártius hó 15-ik napján** délelőtt 9 órakor a keblti tkvi. hivatalban megártandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alul is eladatni fog. —

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 3333. 1881. sz. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerri elismervényt átszolgáltattani. —

A kir. járásbírósi telegkönyvi hatóságától. —  
Vizaknán, 1889 évi december hó 21-ik napján. —  
A kivonat hitelűl:  
Reicher Gábor, kiadó.

Sz. 1782—1889. tkvi.

11. 1—1.

**Arverési hirdetményi kivonat.**

A vizaknai kir. járásbírósi telegkönyvi hatósága közhírré teszi, hogy Rubinstein M. Samu n.-szabeni lakos végrehajtónak — ladamosi Muntyán Juon Tuca — végrehajtást szenedők elleni 90 frt. tőkekövetelés és járuléki iránti végreh. ügyében a vizaknai kir. járásbírósi területén, Ladamos község határán fekvő a ladamosi 76. stíjkyben A + 1—28. rdsz. a felvett ingatlanokból adóst illető 1/2 rész jutalékára az árverést 800 frt. 70 kr. kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1890 évi február hó 3-ik napján** délelőtt 10 órakor Ladamos községében megártandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alul is eladatni fog. —

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 3333. 1881. sz. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerri elismervényt átszolgáltattani. —

A kir. járásbírósi telegkönyvi hatóságától. —  
Vizaknán, 1889 évi november hó 24-ik napján. —  
A kivonat hitelűl:  
Reicher Gábor, kiadó.

**Wer im Zweifel**

darüber ist, welches der vielen angebotenen Heilmittel für sein Leben am besten paßt, der schreibe gleich eine Correspondenzkarte an Richters Verlags-Anstalt in Leipzig und verlange das illustrierte Buch: „Der Krankenfreund“. Die beigedruckten Dankschreiben beweisen, daß Tausende durch Befolgung der guten Rathschläge des kleinen Werkes nicht nur unnütze Geldausgaben vermieden, sondern auch bald die ersehnte Heilung gefunden haben. Die Zufendung erfolgt kostenlos.

**„Képes Családi Lapok“**

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.  
**Felhívás a művelt magyar olvasó közönséghez!**

A „Képes Családi Lapok“ jelenleg már az ország minden vidékén, a legtöbb művelt magyar közönség rendes házi barátja.

Közkedveltséget és elterjedtséget az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a serülő leánykának is bátran a kezébe lehet adni, s e mellett az atyák anyák és nagyanyák is mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találnak benne. — A „Hölgyek Lapja“ című mellékletünk, a nők házi tanácsadója és szellemi titkára, a háztartás, a gazdaság, a kertészet, a konyha, házi orvos, házi állatok és a divat köréből megbecsülhetetlen közleményekkel kedveskedik. — A „Képes Családi Lapok“ képes, a legelső művészek ecsetjének köszönik létét. — A „Képes Családi Lapok“ a lehető legjobbat igyekszik nyújtani, s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyítja, immár 11 évi fennállása, mi hazánkban egyetlen egy hasonló irányú lap nem volt képes elérni. — Minden laphoz egy külön, könyvvé köthető regény-melléklet van csatolva, mely évenként 3—4 legjobb írónktól származó becses regényt képez.

Előfizetési árak a „Képes Családi Lapok“, „Hölgyek Lapja“ című divatlap s „Regény“ melléklettel együtt: egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. — Előfizetéseket (a hó bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala, Budapest, V. Nagy korona-utca 20. sz.

A „Képes Családi Lapok“ heti lapból mutatószámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, akik eziránt legezésértibben levelezőlapot — hozzá fordulnak.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

**A „Képes Családi Lapok“** szerkesztősége és kiadóhivatala  
Budapest, V. Nagy-korona-utca 20. sz.  
458. 10—10.

**Fontos regálé berlőknek.**

Rum, szilvorum, törköly-  
seprőpálinka

LIKÓR, SZESZESITAL és ECZET  
WATTERICH ARLOLD

Budapest, Dohány-utca 12. sz.  
a jutalomdíjazott esszenciák és áthe-  
rikus olajok által.

Vizahólyag, glycerin, bor-zamat, savtalanító por, borszinek, borsesz, derítő-por és mindennemű borbetegségek elleni szerekek raktára.

Kezelési utasítások és árjegyzék ingyen.  
Szesz megtakarítására való pálinka erősitő esszenziák.  
ÜGYNÖK FELVÉTELIK.

Rövid használat után nélkülözhetlen fogtisztító szer.

A fogak szépsége | Glycerin-Fog Crème  
KALODONT  
Sarg F. A. fia és társa

Kapható gyógyszerhárosoknál stb. 1 db 35 kr.  
Gyulafehérvárt 491 6—18.  
Salmen Frigyes és Miklóssy József uraknál.

**Naponta friss sajtolt**

**ÉLESZTŐ**

a legjobb minőségben, jutányos árak mellett kapható nálunk

**Neuman Testvérek**

szesz és sajtolt élesztő gyár,  
SZESZFINOMÍTÓ és GÖZMALOM  
ARADON

1. 2—3.

# MAGYAR MERCUR

HITELES SORSOLÁSI TUDÓSÍTÓ

osztrák-magyar és külföldi sorsjegyekről, kisorsolandó állam- és magánkötelezvényekről, vasuti, gőzhajózási és iparrészvények és elsőbbségi kötvényekről, záloglevelekről stb.

SZAKIRAT BANK-, PÉNZ-, BIZTOSÍTÁSI ÉS VASUTI ÜGYEKRŐL.

Előfizetési ár: EGÉSZ ÉVRE 2 frt.

Kiadó és tulajdonos: LÖRY Jenő.

BUDAPEST.

Hatvani-utca 17 szám.

BUDAPEST.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által 1888. évi 80.753/III.b. szám alatt és a nagym. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium által 1889. évi 244. eln. sz. alatt, mint a magyar államban forgalomban levő és kisorsolás alá eső értékpapírok huzásainak eredményéről kellő tájékoztatást nyújtó sorsolási lap, az összes közhatóságok figyelmébe ajánlva.

XIII. évfolyam.

Előfizetési felhívás!

XIII. évfolyam.

## A MAGYAR MERCUR

Január 1-én tizenharmadik évfolyamába lép.

Ha valaki figyelemmel kísérte azt a fokozatos és ezeltudatos haladást, melyet lapunk tizenkét év alatt megtett, nem tagadhatja meg tőlünk elismerését; azt az elismerést, melyet a lankadatlan szorgalom, becsületes munka, tiszta szándék és üzenetlen törekvés kiérdemelnek, és melyet nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 1888. évi 80.753/III.b. szám alatt és a nagym. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1889. évi 244. eln. sz. alatt kelt rendeletei is kifejeznek.

E miniszteri elismeréseket már jóval előbb megelőzte a nagy közönség elismerése, mert általában el van ismerve az, hogy a Magyar Mercur a legpontosabban megjelenő, legmegbízhatóbb és leghitelesebb sorsolási lap, és hogy magasan fölülte áll minden hasonnemű vállalatnak.

A múlt év óta lapunk alakja jelentékenyen megnagyobbodott, a beosztása észszerűen megváltozott és a mi a fődolog, lapunk már egy év óta rotációs gépen nyomatik, mint csak a legnagyobb napilapok, miből az a megbeszélhetetlen előny jut előfizetőinkre, hogy ez által lehetővé van téve az, hogy lapunk néhány órával a mindenkori huzások után már készen mehet a szélrózsa minden irányába, a mint tényleg lapunk egy-két nappal mindig előbb jelenik meg, mint bármely más sorsolási lap az országban.

A jövőre vonatkozólag, úgy mint eddig, ezentúl is csak az lesz a főtörekvésünk, hogy azon az ösvényen haladjunk tovább, melyen eddig is haladtunk. Törekedni fogunk, hogy mindig többet és többet, jobbat és jobbat nyújtsunk olvasóinknak.

A sorsolásokra, mint eddig is, kiváló gondot fordítunk és a számok revidálásának oly rendszerét léptettük életbe, hogy a sajtóhibák majdnem ki vannak zárva, de ha elvéve mégis esuszna be egy hiba lapunkba, azt a következő számban már helyre igazítjuk. A mindenkori sorsolások mellett közöljük mindig a hátralékosok, vagyis régebben kihuzott, de még fel nem vett kötvények jegyzékét is.

Ily módon, a ki lapunkat tartja, meg van óva attól, hogy károsodjék az által, hogyha a sorsolásokat nem nézte meg annak idején. Azonban ha bármi okból mégis kétségben volna valamely előfizetőnk az iránt, hogy sorsjegye vagy kötvénye nem-e sorsolatott már régebben ki, annak egy egyszerű levelező-lapon való megkeresésre bármikor a legkészségesebben és ingyen adunk felvilágosítást a szerkesztői üzenetekben és általában előfizetőink sorsjegyeinek és kötvényeinek revízióját ingyen és a legnagyobb készséggel eszközöljük.

A lap szövegének összeállításában az eddig követett rendszert fogjuk tovább fejleszteni és tökéletesíteni. Munkatársaink számát, kik közül már a múlt évben is találkoztak olvasóink Enyedy Lukács, Fenyvessy Adolf, Mudrony Soma stb. stb. neveivel, új esztendőttől kezdve újabb elismert szakérőkkel szaporítjuk, kik máris kötelező ígéretet tettek, hogy gyakrabban fogják dolgozataikkal lapunkat megkeresni.

A biztosítás, közlekedés és minden egyéb közgazdasági, főleg pénzügyi kérdés úgy mint eddig, ezentúl is gondosan összeállított külön rovatban tárgyalatik. Minden közleményünkben különös súlyt fektetünk arra, hogy a kérdés, melyet felvettünk, tisztán mindenki által érthető és jó magyarsággal legyen megírva. Mi mindenkor mellőzni fogjuk az akadémikus fejtegetéseket és csak a gyakorlati értékű közleményekre helyeztük a főszó.

A magyarosodásra is különös súlyt fektetünk. Eddigélé el volt árasztva az ország német, főleg osztrák sorsolási lapokkal, melyeket tizenkét éves fáradhatatlan munkával sikerült nagyjából kiszorítanunk. Fájdalom azonban, még mindig roppant nagy számban járnak hazánkba a külföldi a német sorsolási lapok, melyeknek folytonos törekvése oda irányul, hogy a magyar értékek iránt rossz véleményt keltsenek. Sok tekintetben ez is oka annak, hogy államadóssági kötvényeink jobbra a külföldön vannak, és mi a külföldnek kamatozunk óriási mértékben. Pedig mily óriási nemzetgazdasági hátrány járul ebből hazánkra!

Különös súlyt fektetünk a szerkesztői üzenetekre, mely rovatban hasznos utbaigazításokat adunk a közönségnek mindenféle pénzügyi és általános üzleti vagy gazdasági természetű kérdésre. Bármely szakmánkba vágó kérdésekre itt készséggel és díjmentesen adunk felvilágosítást.

Különösen figyelemmel fogjuk tárgyalni a vidéki pénzügyeket is, mint a melyek a nemzeti vagyon igen tekintélyes részét képezik.

A jelentékeny gyarapodás dacára, melyen lapunk átment, előfizetési ára marad a régi, **Budapestben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve, egész évre 2 forint.**

Oly csekély ár ez, melynél kevesebért már lehetetlen megbízható lapot nyújtani, a mint, hogy azok a sorsolási közlönyök, melyeket még olcsóbb áron kínálnak, nem egyebek hasszontalan papírszeleteknél, melyekre hibás és megbízhatatlan számok vannak nyomtatva.

Uj előfizetőinknek január 1-ig díjmentesen küldjük a lapot.

**A MAGYAR MERCUR szerkesztősege és kiadóhivatala.**

(Budapest, Hatvani utca 17. szám.)

12 1-3

### Szives megfigyelésül!

Ezerszeresen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos magános bizonyítvánnyal kiténtetett készítmények:

**Dr. Miller mohnövényedve,** meglepő hatású köhögés, rekedtségnél, torokfájás, nyálkásodás, kezdődő tüdőgümónél és egyáltalában a légzőszervek minden gyuladásánál. Tégelyben, gyermekek és felnőttek számára. Egy tégely ára 50 kr.

### Miller GYUKSZEMBALZSAMA

Csalhatatlan szer tyukszemek, szemölcsök és tájálmas bőrkeményedések ellen.

Kitűnő hatása folytán ezen szer napról-napra növekvő keresletnek és elterjedésnek örvend.

Netalán előfordulható hatás nélküli utánzásoktól való megóvás végett kéretik mindenki, csakis **Miller tyukszembalzsamát** kérni.

Ara egy skatulyában levő üvegcének használati utasítással együtt **48 kr.**

Gyulafehérvártt valódián kaphatók minden gyógyszertárban. 486 16-4

1890. Január 1-ével új előfizetést nyitunk a

## MERCUR

20. évfolyam. 20. évfolyam.

Hiteles Sorsolási Tudósító.

A nagyüzemi sorsolási lap közül a „Mercur” az elismert megbízhatóságával, legtekélyesebben és világosan szerkesztett huzási jegyzékével fogva kitűnik. — A „Mercur” magyar-német szövegben **hónaponként 2-3-szor** jelenik meg, **nyomban minden nagyobb és fontosabb huzás után.** Minden előfizető **ingyen** kapja a „Mercur”

### SORSOLÁSI ÉVKÖNYVÉT

1890-ik évre.

mely teljes hátralék-kimutatás az összes 1889. december végéig kisorsolt és még be nem váltott magyar, osztrák és külföldi sorsjegyekről tartalmaz, továbbá az

### általános sorsolási naptárt

1890. évre.

Mindamellett, hogy a „Mercur” anyaga napról-napra szaporodik, a lap előfizetési ára változatlan marad és pedig

**egész évre 2 frt.**

bé mentes postai szét üldéssel együtt.

**Mutatószámokat kívánatra egy egész hónapig ingyen és bérmentve küldünk.**

Előfizetéseket elfogad

a „Mercur” kiadóhivatala

Budapest, V. Dorottya-utca 12.

49. 6-10

### Fontos mindenkinek

**egészséges fogak fentartása.** Ezt legkönnyebben eléri az ember

**jó fogpaszta, szájviz vagy fogpor használata által**

**Dr. Gust-féle készüléke a száj- és fogak ápolására**

a legalkalmasabbak és felülmúlják mind az eddig kereskedésben megjelent készülékeket, mert azonkívül, hogy a mindéddig ismert anyagokat tartalmazza, még újabb antiseptikus az az rohadás ellenes szereket is tartalmaznak, melyek, tapasztalat szerint elejét vetnek a fogak megbetegedésnek és üres fogaknál megalozozzák a további romlást.

Nevezett préparátusok egy-ersmind tisztítólag üdítőleg és fentartólag hatnak a száj belsejére és beteg-fogaknál vagy meggyűlad fogus mellett elvárolják a rossz szagot és ízet.

A szájviz rendszeres használata nem egy torokbetegségül is megóv.

**1 üveg szájviz 4 50 kr. és 1 frt. elegendő több hére. 1 csomag fogpor 25 kr. és 50 kr. 1 adag fogpaszta 4 40 kr.**

Főra tár: **Brassóban, Friedrich Stenner** gyógyszerész az „Arany Oroszlánhoz.” — **Gyulafehérvártt J. B. Missetbacher** kereskedésében továbbá minden gyógyszertárban és kereskedésben. 487 18-6